

Jaarverslag 2022 van de Eenheid Audit en Advies

1. Karakter jaarverslag

Als onpartijdige en onafhankelijke eenheid draagt de EAA bij aan een continue verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen de provincie. Daartoe toetst zij door middel van onderzoeken de sturing en beheersing van processen, projecten en programma's en adviseert zij hierover. Over haar bevindingen rapporteert de EAA aan haar opdrachtgevers. De Provinciewet (artikel 217a, lid 2) schrijft voor dat Gedeputeerde Staten (GS) schriftelijk verslag uitbrengen aan PS van de resultaten van deze onderzoeken. Met dit jaarverslag geeft de EAA een invulling aan deze verplichting.

In het jaarverslag is een onderscheid gemaakt tussen (1) onderzoeken en adviezen waarvan de reikwijdte zich louter beperkt tot de interne organisatie en bedrijfsvoering en (2) onderzoeken en adviezen waarvan de uitkomsten op hoofdlijnen ter kennis worden gebracht aan PS, omdat ze bestuurlijk relevant zijn.

Bij de opdrachten uit de tweede categorie kan worden gedacht aan onderwerpen waarbij derde-partijen zijn betrokken of waar een gebrekkige bedrijfsvoering direct kan leiden tot nadelige externe effecten (zoals financiële schade of reputatie- en imagoschade) voor de provincie en haar bestuurders. Voor die categorie opdrachten is afgesproken dat PS, behalve met het noemen van het onderwerp, ook door middel van het jaarverslag beknopt wordt geïnformeerd over de bestuurlijke boodschap. In het onderstaande overzicht van in 2022 afgeronde opdrachten is daartoe aangegeven welke opdrachten kwalificeren voor de tweede categorie. In de bijlage bij dit jaarverslag is per opdracht de bestuurlijke boodschap opgenomen, alsmede de hierop aansluitende acties van de opdrachtgevers. De bestuurlijke boodschap is geformuleerd door de EAA in samenspraak met haar opdrachtgevers.

2. Taken Eenheid Audit en Advies

Tot de taken van de EAA behoren:

- A. Bijdragen aan het provinciale risicomodel
- B. Uitvoeren van onderzoeken (audits en adviezen)
- C. Monitoren van de opvolging van haar aanbevelingen
- D. Programmeren van onderzoeken

A. Bijdragen aan het provinciale risicomodel

In het najaar 2022 heeft de EAA in de aanloop naar het onderzoeksplan 2023 gesprekken gevoerd met ambtelijk opdrachtgevers, behandelend ambtenaren en lijnmanagers. Centraal in deze gesprekken stonden de risico's met betrekking tot de onderwerpen waarbij zij zijn betrokken. Daarbij heeft de EAA per onderwerp een onderscheid gemaakt in het inherente risico en het restrisico. Met betrekking tot het inherente risico zijn factoren als het maatschappelijk belang, de ermee gemoeide reputatie van de provincie, het financiële belang, de complexiteit van wet- en regelgeving en de mogelijkheid van fraude meegewogen. Het restrisico betreft het deel van de inherente risico's dat niet door middel van maatregelen wordt afgedekt.

Vervolgens is de informatie uit de gesprekken verwerkt in een zogeheten onderzoeksuniverse, Dit is een overzicht van alle relevante systemen, beleidsprestaties/opdrachten, thema's en processen van de provinciale organisatie. Aansluitend heeft de EAA een selectie gemaakt uit deze onderwerpen. Daarbij is niet alleen gekeken naar de hoogste restrisico's, maar bijvoorbeeld ook of het desbetreffende

onderwerp eerder is onderzocht en wat een goed moment is voor onderzoek gezien de ontwikkelingen rond een onderwerp.

Tot op heden is het onderzoeksuniversum door de EAA alleen gebruikt voor de programmering van haar opdrachten. Voor 2023 wil zij kijken op welke wijze dit overzicht kan bijdragen aan een beter risicomanagement voor de gehele provincie. Binnen de provinciale organisatie wordt risicomanagement verder ontwikkeld onder coördinatie en regie van het Kernteam Risicomanagement. Dit team bestaat uit medewerkers van beleidsafdelingen en uitvoerende afdelingen.

B. Uitvoeren van onderzoeken en adviezen

Voor 2022 waren 28 opdrachten gepland (10 overlopende opdrachten uit 2021 en 18 nieuwe opdrachten voor 2022). Aanvullend werden in dat jaar 2 nieuwe opdrachten geaccepteerd en vervielen 4 opdrachten om verschillende redenen, zodat het totale aantal opdrachten werd bijgesteld naar 26. In 2022 heeft de EAA 16 ervan afgerond. De overige 10 opdrachten worden in 2023 afgerond.

Voor een overzicht van de afgeronde opdrachten wordt verwezen naar onderstaande tabel. De opdrachten met een bestuurlijke boodschap zijn met een asterisk aangeduid.

Onderwerp	Opdrachtgever	Maand van Oplevering
Overlopende opdrachten uit 2021		
Informatiebeveiliging bij telewerken	Hoofd afdeling I&A	Februari
Bewustzijn bij de omgang met informatie	Hoofd bureau Documentaire Informatie I&A	Februari
Digid-aansluiting: audit over 2021	Hoofd afdeling I&A	Maart
Beheerorganisatie Rijnlandroute	AOG Rijnlandroute	April
Inventariserend onderzoek 'werken in transities'	Concerndirecteur	Juni
Cyber security centrale object bediening *	Manager Eenheid Advies Gebruik Assets DBI	Juli
Nieuwe wet- en regelgeving	Hoofd EAA	Oktober
Genereren van inkomsten *	Hoofd EAA	Oktober
Opdrachten uit het onderzoeksplan 2022 / Nieuwe opdrachten 2022		
Proces vergunningverlening voor woningbouw *	Directeur Omgevingsdienst Haaglanden en MT-lid afdeling Water en Groen	April
Lessen uit het inkoopstelsel PINK	Hoofd afdeling I&A	April
Budgetoverschrijding N215 *	Hoofd afdeling AOG	Juli
Ontwikkelingen inzake OGO/OGW	Provinciesecretaris	Juli
Verkeersveiligheid *	AOG Verkeersveiligheid	Augustus
Herinrichting informatiehuishouding *	Concerndirecteur	September
Groeiagenda *	AOG Groeiagenda	Oktober
Actieonderzoek Professioneel werken in transities	Concerndirecteur	December

Zoals hiervoor aangegeven, worden 10 opdrachten in 2023 afgerond. Het gaat om de volgende opdrachten.

Onderwerp	Opdrachtgever
Rechtsbescherming	Hoofd Juridische Zaken afdeling F&JZ
Elektriciteit en gebouwde omgeving	AOG
Programma aanpak stikstof	AOG

Gebruik dienstauto's	AOG arbeidsvoorwaardenregelingen
Instream, doorstroom en uitstroom van medewerkers	AOG / MT-lid P&O
Softwareontwikkeling en -testen	Hoofd bureau Documentaire Informatie I&A
DigiD-aansluiting: audit over 2022	MT-lid afdeling I&A
Wet politiegegevens	Directeur DBI
Integriteit en opgabegericht werken	Concerndirecteur
Volwassenheid AVG	Functionaris Gegevensbescherming

C. Monitoren van de opvolging van haar aanbevelingen

Het beeld over de mate waarin de aanbevelingen van de EAA worden opgevolgd is wisselend. Aanbevelingen naar aanleiding van opdrachten met een bestuurlijk-politiek hoog profiel worden over het algemeen voortvarend opgepakt. Het oppakken van aanbevelingen met betrekking tot andere opdrachten verloopt minder snel. Daarvoor zijn diverse oorzaken aan te wijzen: de waan van de dag regeert, de aanpak van gedragsoorzaken vergt een lange adem en capaciteitsproblemen bij de opdrachtgever verhinderen dat aanbevelingen snel worden opgepakt. Ook blijkt dat het opdrachtgeverschap voor een onderzoek, achteraf bezien, op een hoger niveau had moeten worden belegd. Indien dergelijke situaties zich voordoen, bespreekt de EAA deze met de opdrachtgever. Mocht dit geen soelaas bieden, dan kan worden geëscaleerd naar de provinciesecretaris. Dit laatste heeft zich tot op heden bijna nooit voorgedaan.

D. Programmeren van onderzoeken

Het concept-onderzoeksplan 2023 is afgestemd met de concerndirecteur, de provinciesecretaris en de gedeputeerde Middelen. Aansluitend is dit plan - met bijbehorende auditcharter - door GS op 14 februari 2023 vastgesteld en ter kennisname aan PS aangeboden.

De medewerkers van de EAA zijn gehouden aan de gedrags- en beroepsregels van de beroepsorganisaties waaraan haar medewerkers zijn verbonden. Deze organisaties verplichten de EAA om jaarlijks de kwaliteit van haar werk te toetsen en vast te stellen of en zo ja, in welke mate wordt voldaan aan de regels.

Deze toets heeft voor het eerst plaatsgevonden in januari 2022. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze toets is het onderzoeksproces, waar nodig, op punten aangepast. Dit leidde in april 2022 tot het oordeel van de beroepsorganisaties dat het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing van de EAA voldoet aan hun regelgeving.

Den Haag, 16 februari 2023

Hoofd Eenheid Audit en Advies

Cyber security centrale objectbediening

Aanleiding

Eind 2017 heeft een adviescommissie, in opdracht van het toenmalige afdelingshoofd Informatisering & Automatisering (I&A), onderwerpen op het gebied van informatieveiligheid geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek. Eén van de geselecteerde onderwerpen is de beveiliging (cybersecurity) van de Operationele Techniek (OT) van de provincie Zuid-Holland. Dit betreft de infrastructurele voorzieningen van de Dienst Beheer Infrastructuur (DBI).

Dit onderzoek bestaat uit de volgende vier deelonderzoeken, waarover afzonderlijk is gerapporteerd

- Het Cyber Security Management Systeem voor de bruggen en sluisen. Dit deelonderzoek richtte zich alleen op het kwaliteitssysteem en betrof niet de technische beveiliging. Het deelrapport is in 2020 uitgebracht
- De technische beveiliging van openbare verlichting (deelrapport uitgebracht in 2020)
- De technische beveiliging van pompen en gemalen (deelrapport uitgebracht in 2021)
- De technische beveiliging (de centrale object bediening) van bruggen en sluisen. Het deelrapport is uitgebracht in 2022. De strekking van dit rapport is onderstaand vermeld.

Boodschap en advies

De EAA beval aan het slot op de voordeur van de centrale object bediening te versterken, en ook binnen dit netwerk te zorgen voor betere beveiliging tegen inbreuken van buiten. Ook adviseerde zij security incidenten sneller te detecteren en op te pakken.

Het is van belang dat de cybersecurity als geheel samenhangend en evenwichtig is. Cybersecurity overstijgt daarom de individuele systemen en leveranciers en moet integraal benaderd worden. Zorg er daarom voor dat er voldoende expertise in huis is en blijft om regie te voeren op het geheel. Dat is nu kwetsbaar, omdat betrekkelijk weinig medewerkers een totaalbeeld hebben.

Genomen acties

In zijn reactie gaf de opdrachtgever aan de aanbevelingen te zullen opvolgen, mee te nemen in de doorontwikkeling van de centrale objectbediening of mee te nemen in de gestructureerde aanpak van cyber security volgens de geldende normatiek.

Genereren van inkomsten

Aanleiding

Bij de selectie van onderwerpen in het kader van het onderzoeksplan 2021 bleek dat er geen goed beeld was van de capaciteit van de provincie om buiten de eigen reguliere inkomsten Europese gelden en Rijksgelden aan te wenden.

Boodschap en advies

De provincie slaagt er goed in om haar huidige capaciteit, kennis en kunde optimaal aan te wenden om alle mogelijke financieringsbronnen te vinden ter financiering van haar opgaven en ambities. Dit geldt in de context van de huidige beschikbare capaciteit en organisatorische setting. Voor wat betreft het maximaal benutten van financieringsmogelijkheden kan worden

geconcludeerd dat het moeilijk is die ambitie te halen aangezien het praktisch onmogelijk is om alle subsidiemogelijkheden voor een specifieke sector of domein te kennen. Het streven naar een optimale opbrengst en de kosten daarvoor is om die reden altijd een zoektocht. Wel kan nauwere samenwerking tussen de provincie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) dat probleem voor een deel te niet doen.

Het streven naar maximalisering van de inkomsten is alleen maar zinvol in combinatie met de daarmee te realiseren ambities. Het stellen van streefwaardes ten aanzien van deze ambities en het uitvoeren van een nulmeting kunnen behulpzaam zijn bij het prioriteren van projecten. Planning van de bijbehorende middelen is gebaat bij een langetermijnvisie en meerjarenbegroting.

In haar samenwerking met gemeenten kan de provincie haar regierol pakken door haar eigen kennis en procesondersteuning, met name die van het Centrum Expertise Externe Financiering (CEEF), in te zetten en zo gemeenten te bewegen tot participatie in Europese projecten en organisaties te helpen bij het verwerven van nationale middelen zoals het Nationaal Groeifonds. Op deze wijze kunnen extra middelen worden ingezet voor provinciale initiatieven. Ook bij de uitvoering loont het om kleinere gemeenten te ontzorgen door hen administratieve ondersteuning aan te bieden en zo de samenwerking te stimuleren.

Genomen acties

Het rapport is met de betrokken gedeputeerde op 7 november besproken in het portefeuillehouderoverleg. Afgesproken is dat vanuit de afdeling FJZ/CEEF een notitie wordt opgesteld waarin wordt aangegeven op welke wijze met de aanbevelingen wordt omgegaan.

Proces vergunningverlening voor woningbouw

Aanleiding

In het kader van de bestrijding van de woningnood voert de provincie momenteel het Uitwerkingsprogramma versnellen woningbouw uit. Hierbij zet ze haar instrumentarium van ruimtelijke ordening zo goed mogelijk in om bouwplannen versneld op te stellen. Bij de uitvoering ervan is een vergunning nodig, die alleen wordt afgegeven indien een plan voldoet aan de normen van het natuursoortenbeleid. De vergunningen worden verleend door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Dit proces is tijdrovend en belemmert de versnelling van de woningbouw. Haaglanden had ten tijde van het onderzoek achterstand bij het afwikkelen van de vergunningaanvragen.

Boodschap en advies

De complexiteit en het aantal aanvragen zijn onderschat. Er is een te positief beeld geschetst van de aanvragen bij het overdragen in 2017 van de behandeling van de aanvragen naar de provincies. De intensiteit en kwaliteitseisen van de aanvragen zijn toegenomen. Bijkomend probleem is dat het wettelijk kader weinig ruimte laat voor interpretatie.

Biodiversiteit vergt een integrale afweging met andere belangen. Natuurinclusief bouwen verkeert nog in een pril stadium. Ook laat het nieuwe soortenbeleid nog op zich wachten. Beide factoren beknotten de slagkracht bij het afwikkelen van de vergunningaanvragen.

Het budget dat de ODH heeft voor de afwikkeling van vergunningen is net aan toereikend, al duurt de achterstand nog voort. Wel is de ODH erin geslaagd om geschikte medewerkers te

vinden en geeft de dienst uitvoering aan verbetermaatregelen. Daarbij zet de ODH in op samenwerking. De samenwerking tussen de ODH en de provincie gaat steeds beter.

Aan de ODH is geadviseerd om inzicht te verschaffen in de voordelen die door alle initiatieven zijn bereikt en nog bereikt gaan worden en duidelijk te maken wat met deze voordelen is of wordt gedaan.

Aan de provincie is geadviseerd in kaart te brengen welke middelen (personeel en budget) vrijgespeeld moeten worden om de bestuurlijke ambities met betrekking tot het bevorderen van natuurinclusief bouwen en het structureel borgen van het soortenbeleid te realiseren en zorg ervoor dat deze middelen beschikbaar komen en blijven.

De ODH en de provincie wordt aanbevolen om de huidige wijze van budgettering te analyseren met het oog op het verkrijgen van meer zicht op structurele activiteiten van de ODH die niet direct gekoppeld kunnen worden aan (individuele) aanvragen voor ontheffingen voor soortenbescherming.

Genomen acties

Beide partijen zetten in op verdere verbetering van de samenwerking. De ODH wil transparant zijn naar de provincie toe over wat de dienst levert. Wel levert de dienst voor meerdere partijen en is om die reden terughoudend waar het gaat om een te diep niveau van kostenverbijzondering.

De ODH krijgt meer grip en stuurt nu op de beheersing van de doorlooptijd van de vergunningaanvragen. Niettemin meent de ODH dat het huidige systeem van budgetteren niet meer voldoet en pleit de dienst voor het dwingend opnemen in de omgevingsvisie van natuurinclusief bouwen.

Budgetoverschrijding N215

Aanleiding

Vanaf de start in 2017 van het project N215 zijn vraagtekens over de integriteit van de gekozen aannemer. Problemen als gevolg van de werkwijze van de aannemer hebben geleid tot aanvullende kosten en het overschrijden van het investeringsbudget voor het project ad € 19 miljoen met € 6 miljoen. Deze overschrijding was voor de betreffende gedeputeerde aanleiding geweest om op korte termijn een onderzoek uit te laten voeren naar het projectverloop. Met name het niet tijdig informeren van de gedeputeerde over de overschrijding is een zorgpunt.

Bestuurlijke boodschap en advies

Op verzoek van de gedeputeerde is dit project geëvalueerd en zijn de leerpunten met hem gedeeld. Ze betreffen de screening van aannemers, het adequaat handelen bij de uitvoering van het project, het robuuster maken van de informatiehuishouding rond infraprojecten en de signaalfunctie vanuit het financiële systeem.

Genomen acties

De leerpunten zijn ingebracht bij de afdeling Opdrachtgeverschap in het kader van de verdere professionalisering van het vak van opdrachtgever.

Verkeersveiligheid

Aanleiding

De ambities van het huidige college ten aanzien van verkeersveiligheid zijn groot. In het coalitieakkoord 2019-2023 staat hierover vermeld: "Wij willen het aantal verkeersslachtoffers terugbrengen. Ieder verkeersslachtoffer is er één te veel. *Wij maken een punt van 0 verkeersslachtoffers.*" Gezien het grote maatschappelijk belang voor verkeersveiligheid, heeft de Eenheid Audit en Advies (EAA) onderzoek gedaan om aanvullende zekerheid te krijgen over de mate van beheersing van het programma Verkeersveiligheid.

Bestuurlijke boodschap en advies

Momenteel zijn voldoende maatregelen getroffen om het programma Verkeersveiligheid te borgen. Verkeersveiligheid staat duidelijk op de kaart binnen de provincie, maar ook buiten de provincie. Door betrokkenen wordt de noodzaak onderschreven om verkeersveiligheid als topprioriteit te behandelen. Ook is de governance op het gebied van verkeersveiligheid beschreven en grotendeels ingericht en maakt verkeersveiligheid een integraal onderdeel uit van infrastructurele projecten. Niettemin is het aantal verkeersslachtoffers in 2021 in Zuid-Holland toegenomen. Deze ongelukken vloeiden evenwel niet voort uit de technische staat van de provinciale wegen, maar hadden veelal te maken met het gedrag van de weggebruiker.

Het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid Zuid-Holland 2021-2030 (UPV) is recentelijk in werking getreden. Verschillende belangrijke punten voor verkeersveiligheid zijn daarom nog in ontwikkeling. Denk met name aan het nader vormgeven van de 'safety performance indicators (SPI's)', de monitoring en evaluatie van behaalde effecten en aan het werken met data. Hierdoor is de beleidscyclus voor verkeersveiligheid nog niet gesloten. Ook kan het provinciale verkeersveiligheidsbeleid meer worden afgestemd, zowel intern (door meer samen te werken met het programma Fiets) als extern (door meer te overleggen met maatschappelijke verkeerspartners).

Bij de uitvoering van haar programma Verkeersveiligheid werkt de provincie samen met derde-partijen (regio's, belangenorganisaties, waterschappen, ROV¹). Deze stakeholders vragen van het team Verkeersveiligheid een strakkere regie door het meer bij elkaar brengen en organiseren van kennisuitwisseling, het aanreiken van middelen zoals gezamenlijke onderzoeken en het vervullen van een voortrekkersrol bij het opstellen van beleid. Hierbij hoort ook dat het team verwachtingen naar stakeholders duidelijker communiceert en waar nodig openstaat voor andere partijen dan de gebruikelijke (publieke) partijen.

Genomen acties

De intern en extern geïnterviewde personen zijn per brief door de ambtelijk opdrachtgever geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. Hierin is ook per aanbeveling aangegeven welke acties worden genomen. Met het operationaliseren van SPI's is inmiddels gestart. Ook wil de provincie de relatie tussen het aantal verkeersbewegingen en het aantal slachtoffers analyseren. Een ander voornemen is om verkeersveiligheidsambassadeurs, maatschappelijke verkeerspartners en andere kennispartners te laten aanschuiven bij een nieuwe overlegtafel of 'safety board' waarin de provincie, MRDH en het ROV zijn vertegenwoordigd. In dit nieuwe gremium kunnen verwachtingen worden afgestemd en

¹ Het Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid-Holland.

acties op het gebied van verkeersveiligheid beter op elkaar worden afgestemd. Ten slotte is gestart met de afstemming van deze acties op die van het programma Fiets.

Herinrichting informatiehuishouding

Aanleiding

Om te komen tot een duurzame visie op informatiebeheer is een analyse uitgevoerd van de huidige stand van zaken omtrent het informatiebeheer. De conclusie – gebaseerd op een advies van bureau Gartner - is dat de provinciale informatiehuishouding niet bestendig is voor de toekomst en fundamentele veranderingen nodig zijn. Daarom is een exploitatiebudget van € 23 miljoen beschikbaar gemaakt voor de periode 2023 tot en met 2028. Dit budget maakt deel uit van de provinciale begroting 2023.

De concerndirecteur wil aan de vooravond van deze herinrichting de lessen geïnventariseerd hebben uit eerder EAA-onderzoek met betrekking tot trajecten die de informatiehuishouding betreffen.

Bestuurlijke boodschap en advies

Eén van de pijnpunten die Gartner in haar rapport aangeeft, is dat een duidelijke richting ontbreekt. Er moeten keuzes worden gemaakt en een duidelijk visie worden geformuleerd als uitgangspunt voor een goede herinrichting van de informatiehuishouding. Ook in de EAA-onderzoeken komt het ontbreken van richting en sturing en daarbij het gebrek aan een gedeelde visie veelvuldig als bevinding naar voren. Wel beschikt de afdeling I&A over een cloud strategie en een sourcing strategie.

Een heldere visie ('wat voor organisatie willen wij als provincie zijn in het kader van de informatiehuishouding?') is een bestuurlijke aangelegenheid en onontbeerlijk voor goede sturing op de herinrichting. De visie met bijbehorende gemaakte keuzes moet vervolgens worden vastgelegd en uitgedragen door het management. Bij deze fundamentele keuzes hoort ook de vraag of gewacht wordt op de komende collegewissel of eerder gestart wordt met het traject. Onduidelijkheid hierover kan leiden tot een afwachtende houding.

Gartner spreekt van een 'case for change': de provincie moet haar informatiebeheer sterk verbeteren. Bij het 'waarom?' ontbreekt nog een duidelijk antwoord, zeker gezien de aanzienlijke investering die dit traject vraagt. Bij de fundamentele discussies over de visie hoort daarom een duidelijk en concreet antwoord op de waarom-vraag. Wat gaat er nu in de organisatie mis dat een dergelijke ingrijpende verandering van het informatiebeheer rechtvaardigt? Welke concrete voorbeelden kunnen hierbij gegeven worden? Wat levert het de provincie op als haar informatiehuishouding wordt heringericht? Wil het project gedragen worden door de hele organisatie dan moeten ook medewerkers een beeld ervan hebben en de vraag kunnen beantwoorden: 'Wat levert het op voor mijn werk?'

Naast dit verandertraject loopt de verandering naar opgavegericht werken. Medewerkers kunnen dit ervaren als weer een nieuw verandertraject, terwijl de provincie nog midden in de verandering naar opgavegericht werken zit. Hoe lopen deze trajecten samen? Dit vraagt om een goede timing en uitlegbare koppeling van beide trajecten aan elkaar. Welke rol speelt informatiebeheer binnen het opgavegericht werken?

Genomen acties

Het toekomstbestendig maken van het informatiebeheer van de provincie is een ingrijpende veranderopgave voor de medewerkers en organisatie. Het vergt een andere kijk op

informatie en een andere manier van omgaan met informatie. De veranderopgave wordt om die reden als een 'Informatietransitie' beschouwd.

Het EAA-advies is afgestemd met de concerndirecteur en aansluitend besproken met het management van de Informatietransitie. In vervolg op de 'visie op een toekomstbestendig informatiebeheer' is een 'programmaplan Informatietransitie' opgesteld. Dit uitgebreide plan beschrijft de volledige bedding waarin de Informatietransitie de komende jaren wordt gerealiseerd. De suggesties ter verbetering die de EAA in de loop der jaren uit verschillende trajecten heeft gedestilleerd hebben hierin een plek gekregen, inclusief het antwoord op de 'waarom-vraag'. Het plan beschrijft verder de uitwerking van het 'hoe' en 'wat' van de Informatietransitie. Een eerste risicoanalyse is onderdeel van het plan en ook de scope wordt nauwlettend in de gaten gehouden.

GS hebben het programmaplan inclusief de financiële paragraaf goedgekeurd. Daarbij is afgesproken dat vanuit de Informatietransitie een vervolgonderzoek voor de aanpak van de bedrijfsvoeringssystemen zal worden uitgevoerd.

Groeiagenda

Aanleiding

De Groeiagenda is een meerjarig actieplan waarmee de provincie samen met gemeenten, regionale partners, kennisinstelling en bedrijven investeert in werkgelegenheid, welvaart, bereikbare woningen en reductie van milieubelasting. Met deze investeringen wordt de economie van Zuid-Holland versterkt, verduurzaamd en vernieuwd. Als zodanig is de Groeiagenda een onderwerp met een grote maatschappelijke relevantie. Als gevolg van een niet optimale samenwerking tussen de partners kunnen kansen worden gemist, reden waarom de EAA de Groeiagenda in haar onderzoeksplan 2022 heeft opgenomen. Doelstelling van het onderzoek was het krijgen van inzicht in de wijze waarop binnen de provincie wordt gestuurd op de doelen van de Groeiagenda Zuid-Holland, en zicht krijgen op wat wel en niet werkt in de sturing.

Bestuurlijke boodschap en advies

De missie en visie van de Groeiagenda zijn duidelijk. De urgentie om een Groeiagenda op te stellen wordt op heldere wijze geïllustreerd in het rapport van de OESO uit 2016. Uit dit rapport komt het beeld van de provincie naar voren als dat van een regio die in het afgelopen decennium economisch gezien is achtergebleven. Meerdere oorzaken worden genoemd: er is een deels verouderde economische structuur, voor een belangrijk deel gebaseerd op fossiele brandstof. In combinatie met een tekort aan goed gekwalificeerd personeel en een niet optimale bestuurlijke samenwerking leidt dit tot een beperkte groei en verdienvermogen van de provincie.

Er is daadkracht aan de dag gelegd bij het creëren van de Groeiagenda en bij de indiening van de voorstellen bij het Nationaal Groeifonds (NGF). De Groeiagenda is opgesteld ruim een half jaar na het uitbrengen van de brief van de minister van EZK aan de Tweede Kamer waarin de hoofdlijnen van het NGF zijn genoemd. Gezien het grote aantal partijen dat participeert in de Groeiagenda, mag de totstandkoming van de Groeiagenda in dit relatief korte tijdsbestek als voortvarend worden gekwalificeerd. Tevens vindt informatie vanuit de Rijksoverheid en de adviescommissie op snelle wijze haar weg naar de relevante gremia van de Groeiagenda, waar ze wordt geëvalueerd en aansluitend wordt vertaald in vervolgstappen.

De leden van de Tweede Kamer zijn actief geïnformeerd over de Groeiagenda. Daartoe is een lobbytraject opgestart, dat wordt gepland en uitgevoerd door een regionaal lobbyteam. Hierin zitten vertegenwoordigers van de EBZ en de gemeenten Rotterdam en Den Haag. Nieuw aan de lobby is dat de Groeiagenda een gezamenlijk aanbod is, gedaan vanuit een samenwerking van triple helix-partners. Uitgangspunt voor de lobby is om aansluiting te zoeken bij het beleid van de Rijksoverheid.

Verbinding tussen de provincie en haar partners is goed te noemen. De CdK is voorzitter van de EBZ. In deze hoedanigheid opereert hij als verbinder van partijen en ziet hij erop toe dat de samenwerking goed blijft. Verbinding blijkt ook uit de wijze waarop de Groeiagenda is georganiseerd. In gremia als de EBZ, AIB en de regionale kernteams zijn alle partijen vertegenwoordigd, en vervult de provincie een faciliterende en coördinerende rol.

Naast deze positieve punten kunnen ook twee verbeterpunten worden genoteerd. Het eerste punt is dat de kernwaarden en strategie van de Groeiagenda gezamenlijk verder uitgewerkt moeten worden. Met name is het doel van de Groeiagenda niet voor iedereen duidelijk. Is het een lobbyinstrument voor provinciale ambities, een kapstok waaraan provinciale doelen kunnen worden opgehangen? Of heeft de provincie zich volledig gecommitteerd aan de doelen van de Groeiagenda en die zich tot onderdeel van haar beleid gemaakt? Op zich is het begrijpelijk dat verschillende beelden leven. De Groeiagenda is voortvarend opgesteld, door een klein kernteam, waarbij bewust het momentum van het NGF werd aangegrepen om in korte tijd een aantrekkelijk bod te doen. Brede beleidsafstemming binnen de provincie was in deze fase niet goed mogelijk, waardoor bij de presentatie van de Groeiagenda ook op bestuurlijk niveau vragen rezen over de reikwijdte ervan. In de praktijk prevaleert het eerste beeld, dat van lobbyinstrument en kapstok.

Het tweede verbeterpunt betreft de randvoorwaarden voor goede sturing. Geef voor het vervolg van de Groeiagenda met name meer aandacht aan programmamanagement. Zoals hiervoor aangegeven is de gemeenschappelijke strategie van de deelnemende partijen niet altijd helder. Een dergelijke strategie zal het uitgangspunt moeten vormen voor doelbepaling in de tijd op grond van de geformuleerde ambities. Aansluitend moet worden nagedacht over een systeem van voortgangsrapportages waarmee de voortgang van de Groeiagenda kan worden gemonitord.

Genomen acties

In zijn reactie maakt de ambtelijk opdrachtgever duidelijk dat het beeld van de Groeiagenda als kapstok voor elk van de partners de mogelijkheid biedt om binnen de kaders van het eigen beleid te komen tot een gezamenlijke propositie. De huidige goede regionale samenwerking is overigens niet vanzelfsprekend en vraagt blijvend aandacht en onderhoud. Ingezet wordt op een meer gestructureerd relatiemanagement met focus op sleutelfiguren bij Rijk en regio.

Voor een goede sturing is het voorts van belang om de focus te leggen op die onderwerpen die om een gezamenlijke inzet vragen, die niet vanzelfsprekend door een van de partijen worden opgepakt. En daarbij ook te focussen op timing: zet in op die dossiers die nu om actie vragen, vanwege een deadline van een Rijksfonds of tijdige inbreng die geleverd moet worden op het beleid en wet- en regelgeving. De ontwikkeling van een duidelijke kalender van belangrijke momenten voor de komende tijd is daarbij belangrijk.